

Érettségi vizsga 2020

**E. d) próba
Pszichológia**

1. teszt változat

Humán profil az elméleti szakirányban; szolgáltatások profil a szakközépiskolai szakirányban; és minden profil és szak a vokacionális szakirányban, a katonai profilt leszámítva

- Minden tétel kötelező. Hivatalból jár 10 pont
- Tényleges munkaidő 3 óra.

I. TÉTEL

(30 pont)

Írjátok le a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt, az alábbi helyzeteknek megfelelően. Minden esetben egy helyes válasz létezik.

1. Ez érzetek tulajdonsága:

- a. integralitás
- b. érzelmi tónus
- c. disztributivitás
- d. strukturalítás

2. Az előtted lévő könyv észlelt képe, nem más mint:

- a. egy másodlagos kép
- b. a képzelet eredménye
- c. elsődleges kép
- d. egy képi szimbólum

3. Az a lelki folyamat, amely a kiindulópontja és intuitív támasza az érvelések megvalósításának:

- a. figyelem
- b. érzés
- c. akarat
- d. képzet

4. A motiváció egyik szerepe vagy funkciója:

- a. kifejező szerepe
- b. meggyőző szerepe
- c. a cselekvés céljának meghatározó szerepe
- d. megismerő szerepe

5. Mircea ugráló, sprintelő menése, amellyel az otthona fele tartott, boldogan, mert megnyerte az iskola sakk versenyének díját, bizonyítéka az érzelmek egyik tulajdonságának:

- a. kifejeződés (expresszivitás)
- b. ellentétesség (polaritás)
- c. mozgékonyság (mobilitás)
- d. intenzitás (erősség)

6. A figyelem felosztása önkéntelen, akaratlagos és posztvoluntáris figyelemmé, a következő kritérium alapján történik:

- a. az általánosság alapján
- b. a megértés jelenléte vagy nemléte alapján
- c. az akarat jelenléte vagy nemléte alapján
- d. a figyelem fő irányulása alapján

7. A szabályozó lelki folyamatok közé tartozik:

- a. az akarat
- b. a képzelet
- c. az emlékezet
- d. az észlelés

8. A kreatív folyamatban nagy szerepe van:

- a. az algoritmikus műveleteknek
- b. a konvergens gondolkodásnak
- c. az emlékezet rugalmatlanságának
- d. a heurisztikus műveleteknek

9. A legáltalánosabb motivációs struktúra, mely magában foglalja az emberről, a természetről és a társadalomról alkotott ideák és elméletek együttesét

- a. a motívum
- b. a világról és az életről alkotott koncepció
- c. az érdeklődés
- d. a meggyőződés

10. A kételkedés a következő érzelmek kategóriájába tartozik:

- a. etikai
- b. esztétikai
- c. intellektuális
- d. morális

II. TÉTEL

(30 pont)

A.

A bal oldali oszlopban az emlékezet, vagy memória tulajdonságai vannak felsorolva, míg a jobb oldali oszlopban megszámozva vannak igaz kijelentések az emlékezettel kapcsolatban. Írjátok le a vizsgalapra a helyes megfeleltetését a két oszlopnak.

a. A szelektivitás	1. Az információ rögzítését végző személy, és a bevésendő anyag változása adja
b. Viszonylag hű	2. Az információk rögzítése és felelevenítése a helyzet idő és tér paraméterei függvényében valósul meg
c. Helyhez kötött volta	3. A bevésett (rögzített), tárolt és felelevenített anyag megértése és a fontossági kritériumok szerinti rendszerezése adja
d. Értelmes volta	4. Követelménye az információk rögzítése és felelevenítése az alany életkora, műveltségi foka, érdeklődése és egyéni érdekei függvényében
	5. Az információk rögzítése és felelevenítése viszonylagos módon valósul meg, mivel közrejátszik a memória aktív volta, a személyiség jegyek és a felejtés

12 pont

B.

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

A balesetszerű érintettsége vagy befolyásoltsága a nyelv komplex működésének magával hozza a gondolkodás zavarait és a gondolkodás zavara vagy rossz működése megnyilvánul a kommunikáció zavaraiiban, nehézségeiben is. Tehát, a gondolkodás a nyelv során alakul és fejlődik, mely hiányában megreked, elmarad egy primitív, kezdetleges szinten.

Kiindulva az adott szövegből, válaszoljatok a következőkre:

1. Nevezzetek meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyet explicit módon megemlít a szöveg **4 pont**
2. Nevezzétek meg 3 tulajdonságát valamelyik lelki folyamatnak/jelenségnek, melyet a fenti 1. pontnál említettetek **6 pont**
3. Alkossatok egy példát melyen keresztül mutassátok be a gondolkodás egyik műveletét **4 pont**
4. Körülbelül 5 sorban érveljétek a belső beszéd fontossága mellett **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

Bonaparte a Párizsi középiskolát 42.-ként végezte el az 58-ból, és a jellemzése úgy mutatja be nekünk, mint "visszahúzó és tanuló, inkább a tanulást választja bármilyen szórakozás helyett, nagyon alkalmas az elvont tudományok terén és kevésbé kíváncsi egyébre, mélyen ismeri a matematikát és a földrajzot, csendes, szótlan, távolságtartó, aki szereti a magányt, szeszélyes, egoizmusra hajlamos, keveset beszél, energikus a válaszok terén, gyors, szigorú a megnyilvánulásaiban, nagy önszeretettel, ambiciós és mindenre törekvő".

(...) Chaptal, a kor egyik emlékirója, úgy mutatja be Bonapartet mint egy olyan fizikai és morális bonyolultságú személyt, aki semmilyen más történelmi karakterhez nem hasonlít. Alacsony volt, kifejező fiziognómiával, egészséges testtel, extrém bátorsággal, fáradhatatlan testtel és szellemmel. A legnehezebb kampányokból kövérebben tért vissza. A mindennapi életben nem tisztelt egy szabályt sem, nem volt rendszeres ideje sem a táplálkozásra, sem az alvásra. Néha alig aludt valamit, felkelt és egész éjjel dolgozott. Komoly volt, nem voltak kedvenc ételei, és ritkán étkezett több mint 10-12 percig. Bonaparte naponta aktív levelezéssel fárasztotta a minisztereit. Sajnálattal használta a szolgálatában lévő embereket, és ritkán volt elégedett velük és a szolgálatukkal." (...)

Roederer vallomásai szerint „Bonaparte mindig tömör volt és frank, néha brutális, de mindig érdekes." (...).

A meghallgatások során nem bírta elviselni, hogy a beszélő a közelébe menjen, soha nem fogott kezét, nem köszönte meg az elvégzett szolgálatokat, a háláját és az egyetértését a csenddel fejezte ki. A kérdései tiszták, világosak, precízek és műszakiak voltak. A "Miért?" az a kérdés volt, mely mindegyre ismétlődött. Nem szerette a lehetetlen szót hallani, összevonta a homlokát, amikor "talán", "lehet", "ha", "valószínűleg" válaszokat kapott. (...) Az emlékezete mindent elraktároz, megjegyzi a részleteket és az elméje feldolgozza. Ő egy pontos számológép, mely csak a biztos adatokkal cselekszik. Az ő növekvése a többiek számára eltipró. (Gheorghe Eminescu - Napoleon Bonaparte, Vol.1)

Kiindulva az adott szövegből, válaszoljatok a következőkre:

- A. Határozzátok meg, milyen temperamentum típussal rendelkezett Napoleon Bonaparte, C.G. Jung elmélete alapján. Nevezzetek meg, idézzetek a szövegből két kijelentést/gondolatot melyen keresztül bizonyítsátok be a megadott választ! **6 pont**
- B. Gondoljátok, hogy Napoleon Bonaparte egy igényes személy volt? A szövegre hivatkozva nevezzetek meg egy okot, mely alátámasztja a választotokat. **4 pont**
- C. A szöveg úgy mutatja be Bonapartet, mint *"egy olyan fizikai és morális bonyolultságú személyt, aki semmilyen más történelmi karakterhez nem hasonlít."* Az adott szövegre hivatkozva nevezzetek meg 2 okot, mely mindezt bizonyítja. **6 pont**
- D. Körülbelül fél oldal terjedelemben mutassátok be Napoleon Bonaparte jellemét, G. W. Allport elmélete alapján, kiemelve a személy jellemének egy kardinális vonását és két fő-vonását. **10 pont**
- E. Fogalmazzatok meg egy érvet, amellyel megcáfoljátok azt az állítást, mely szerint az intelligencia egy különleges képesség. **4 pont**

